

РОЗДІЛ II. ПРОБЛЕМИ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ

УДК 796.011.3-057.875:796.41

Світлана Гвоздецька

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка
ORCID ID 0000-0002-7744-7471

Ігор Іваній

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка
ORCID ID 0000-0001-8245-1371

Олександр Жуков

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка
ORCID ID 0000-0003-2592-7761

DOI 10.24139/2312-5993/2023.01/044-054

МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ СЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ З ОЗДОРОВЧИХ ВИДІВ ГІМНАСТИКИ ЗІ СТУДЕНТКАМИ ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Розроблено методика проведення секційних занять з оздоровчих видів гімнастики для студенток технічних спеціальностей, спрямовану на покращення їх фізичної підготовленості. Методи дослідження: аналіз науково-методичної та спеціальної літератури, анкетування, бесіди, оцінка показників фізичної підготовленості, педагогічний експеримент, методи математичної статистики. Перспективи подальших наукових розвідок ми вбачаємо у розробці методики проведення секційних занять з оздоровчих видів гімнастики зі студентками педагогічних спеціальностей.

Ключові слова: фізичне виховання, студентська молодь, оздоровча гімнастика, секційні заняття, методика, фізична підготовленість, технічні спеціальності, циклічні вправи.

Постановка проблеми. На сьогодні в Україні триває реформування фізичного виховання в закладах вищої освіти. Це, перш за все, пов'язано з повним або частковим переходом від традиційних на секційні або клубні форми проведення занять з фізичного виховання. Такі зміни регламентовані листом МОН України № 1/9-454 від 25.09.2015 р. «Щодо організації фізичного виховання у вищих навчальних закладах» та додатком до листа МОН України № 1/9-126 від 13.03.2015 р., де зазначено, що «заняття з фізичної культури в спортивних секціях можуть бути організовані як факультативи (тобто за бажанням студентів, до загальної кількості кредитів ЄКТС і до навчальних планів не включаються, форм підсумкового контролю не мають)».

Є як прихильники таких змін, так і противники. Одні говорять про те, що традиційні форми проведення фізичного виховання сприяють стрімкому падінню інтересу до занять і, як наслідок, відбувається зниження відвідування їх студентами (Глагощук, Тонконог, 2015; Грибан, Білоскаленко, Скорий, 2019; Король,

Сергієнко, 2017; Петренко, Петренко, 2014 та ін.). Інші – обговорюють стрімке зниження показників здоров'я молоді і, на їхню думку, саме традиційні (обов'язкові) форми занять здатні змінити цю ситуацію на краще (Дубинська, Гвоздецька, 2019; Петренко, Петренко, 2014; Стешенко, 2012; Фоменко, Сопотницька, Сопотницький, 2020 та ін.).

На сьогоднішній день міністерство пропонує різні форми проведення занять зі студентами (Лист МОН № 1/9-454 від 25.09.15 р.): секційну, професійно-орієнтовану, традиційну та індивідуальну. Не всі згодні з таким розподілом, бо не завжди заклад вищої освіти має можливість (перш за все фінансову) забезпечити їх організацію. Але всі погоджуються з тим, що не зважаючи на відмінність у формах проведення занять з фізичного виховання, найважливішим залишається добір сучасних засобів і методів роботи, які б могли зацікавити молоде покоління до занять з фізичного виховання з використанням будь-яких напрямків і форм.

На сьогодні у теорії і практиці фізичного виховання пропонується багато цікавих засобів і форм проведення занять зі студентською молоддю. Найбільш популярними серед них, особливо серед дівчат, є різні види гімнастики. Зважаючи на те, що на сьогодні рівень здоров'я і фізичної підготовленості серед студентської молоді стрімко знижується, то все більше значення набувають саме оздоровчі види гімнастики, які можуть не тільки підвищити інтерес молоді до занять з фізичного виховання, підвищити рівень фізичного розвитку, фізичної підготовленості, а й, що не менш важливо в даному віці, допоможуть мати гарну статуру, а за потреби, внести певні корективи. Тому проблема організації і методики проведення секційних занять з оздоровчих видів гімнастики зі студентками технічних спеціальностей на сьогоднішній день залишається актуальною.

Аналіз актуальних досліджень. Досвід з використання оздоровчих видів гімнастики в сучасній фізичній культурі накопичений у дослідженнях таких авторів, як Стешенко, 2012; Гакман, 2021; Дудіцька, 2021; Первухіна, 2021 та інші.

Використання здоров'язберезувальних технологій в процесі фізичного виховання студентської молоді досліджували: Грибан, 2019; Білоскаленко, 2019; Дубинська, 2019; Гвоздецька, 2019; Скорий, 2019; Фоменко, 2020; Сопотницька 2020; Сопотницький 2020; Прилуцький, 2020; Коляденко, 2021 та інші.

Особливості проведення занять з фізичного виховання студентів технічних спеціальностей вивчали: Петренко, 2014; Гладощук, 2015; Тонконог, 2015; Король, 2017; Сергієнко, 2017; Пилипей, 2020 та інші.

Однак, проблема організації і методики проведення секційних занять з оздоровчих видів гімнастики зі студентками технічних спеціальностей на сьогоднішній день залишається маловивченою та потребує подальшого дослідження.

Мета статті – дослідити особливості проведення секційних занять з оздоровчих видів гімнастики зі студентками технічних спеціальностей.

Для досягнення вище зазначеної мети використовувалися наступні **методи дослідження**: аналіз науково-методичної та спеціальної літератури, анкетування, бесіди, оцінка показників фізичної підготовленості, педагогічний експеримент, методи математичної статистики.

Виклад основного матеріалу. Дослідження проводились в період з вересня 2020 року по квітень 2021 року на базі Конотопського Політехнічного технікуму Сумського державного університету.

У попередньому дослідженні (анкетуванні) брали участь 40 студенток 2 курсу віком 18 – 19 років. Після аналізу анкетного опитування для участі в дослідженні були відібрані 30 студенток. Було сформовано експериментальну і контрольну групи чисельністю по 15 осіб в кожній.

Дослідження (на етапі констатувального експерименту) показало, що фізична підготовленість студенток контрольної і експериментальної груп майже не відрізнялась.

Враховуючи результати констатувального експерименту, нами була розроблена та впроваджена методика проведення секційних занять з оздоровчих видів гімнастики для студенток технічних спеціальностей, яка включала декілька періодів занять, кожен з яких тривав 2 місяці (рис. 1).

Методика створена таким чином, щоб на кожному окремому занятті оздоровчою гімнастикою застосовувалось широке коло різних засобів сучасної оздоровчої гімнастики, які б впливали на всі функціональні системи організму.

Методика була розрахована на заняття три рази на тиждень, тривалістю 60 хвилин. Кожне окреме заняття мало традиційну структуру, тобто включало підготовчу, основну та заключну частини.

Метою підготовчої частини заняття була підготовка організму до основної частини.

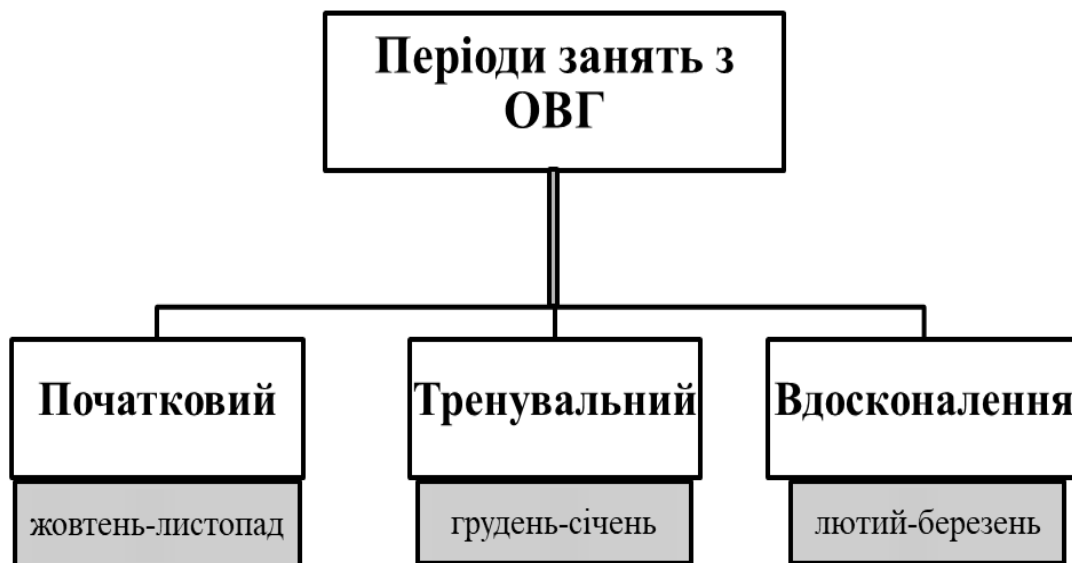

Рис. 1. Періоди секційних занять з оздоровчих видів гімнастики

Метою основної частини було вирішення поставлених завдань на окреме заняття. Вона включала аеробний компонент, тобто аеробні види оздоровчої гімнастики. В основній частині заняття вирішувалися такі завдання:

- покращення можливостей серцево-судинної та дихальної систем за допомогою збільшення навантаження на серце і легені;
- виховання аеробної витривалості;
- виховання силової витривалості і сили м'язів;
- виховання координаційних здібностей;
- виховання музично-ритмічних навичок;
- формування гармонійної статури.

Метою заключної частини заняття було відновлення організму після фізичного навантаження.

До методики занять були включені різноманітні вправи традиційної оздоровчої гімнастики і вправи сучасних видів оздоровчої гімнастики з використанням та без використання обладнання.

Музичний супровід на заняттях підбирався з урахуванням:

- вікової групи тих, що займаються;
- стану фізичного розвитку;
- рівня фізичної підготовленості;
- рівня рухових умінь і навичок;
- завдань на окремі частини заняття.

На першому етапі занять (початковий) була запропонована комплексна методика занять з оздоровчих видів гімнастики (таблиця 1).

Авторська методика дала змогу вирішити наступні завдання:

1) зацікавити студенток спеціальності «Менеджмент», які брали участь у дослідженні до систематичних занять різноманітними сучасними оздоровчими видами гімнастики;

2) сформувати навички руху узгодженого з музичним супроводом;

3) вивчити основні (базові) вправи різних видів оздоровчої гімнастики;

4) сприяти поступовій адаптації організму до фізичних навантажень;

5) сформувати навички рухової пам'яті.

Методика проведення занять з оздоровчих видів гімнастики на тренувальному та етапі вдосконалення кондицій представлена в таблиці 2. та таблиці 3.

Таблиця 1

Методика проведення занять з оздоровчих видів гімнастики на початковому етапі

Частина заняття	Зміст заняття	Темп музичного супроводу	ЧСС уд/хв	Організаційно-методичні вказівки
I. Підготовча частина (15 хв)	Базова аеробіка: базові кроки; базові кроки з рухами руками; ЗРВ	Помірний	65 – 90	Правильна постава
II. Основна частина (30 хв)	Базова аеробіка: базові кроки з рухами руками; чергування базових кроків з окремими танцювальними рухами	Середній Швидкий	90 – 100 120-130	Чергування рухів більшої та меншої інтенсивності
III. Заключна частина (15 хв)	Стретчінг: вправи на відновлення дихання; вправи на розвиток гнучкості в в.п. – стоячи	Повільний	60 і нижче	М'язи розслаблені

Для добору видів і засобів напрямків оздоровчої гімнастики для другого етапу (таблиця 2) занять (2 місяці) були поставлені такі завдання:

- 1) сприяти покращенню розвитку фізичних якостей (гнучкості, координаційних здібностей, сили, витривалості, швидкості рухів);
- 2) сприяти покращенню функціонування систем організму (дихальної, серцево-судинної систем, системи виділення та ін.);
- 3) вдосконалити навички рухової пам'яті;
- 4) вдосконалити техніку виконання вправ різних сучасних напрямків оздоровчих видів гімнастики;
- 5) формувати навички виконання вправ з предметами;
- 6) сприяти формуванню м'язової маси, формуванню м'язового корсету.

Таблиця 2

Методика проведення занять з оздоровчих видів гімнастики на тренувальному етапі

Частина заняття	Зміст заняття	Темп музичного супроводу	ЧСС уд/хв	Організаційно-методичні вказівки
I. Підготовча частина (10 хв)	Базова аеробіка: базові кроки; чергування базових кроків з ЗРВ	Помірний	65-85	Техніка виконання
II. Основна частина (40 хв)	Фітбол-аеробіка: вправи в в.п. – стоячи, сидячи на м'ячі; вправи для розвитку м'язів тулуба в в.п. – лежачи на спині на м'ячі, лежачи на животі на м'ячі	Середній Швидкий	90-110 110-130	В.п. на м'ячі
III. Заключна частина (15 хв)	Стретчинг + фітбол: вправи на відновлення дихання; вправи для розвитку гнучкості в в.п. – сидячи на м'ячі	Повільний	60 і нижче	Відновити ЧСС

Третій етап передбачав вдосконалення кондицій (таблиця 3) - були поставлені наступні завдання:

- 1) сприяти підвищенню рівня фізичних якостей;
- 2) сприяти покращенню роботи функціональних систем організму;
- 3) сприяти підвищенню загальної працездатності;
- 4) вдосконалити навички виконання вправ сучасних видів оздоровчої гімнастики.

Таблиця 3

**Методика проведення занять з оздоровчих видів гімнастики
на етапі вдосконалення кондицій**

Частина заняття	Зміст заняття	Темп музичного супроводу	ЧСС уд/хв	Організаційно-методичні вказівки
I. Підготовча частина (15 хв)	Степ-аеробіка + ритмбол: чергування базових кроків на степ-платформі з вправами з м'ячем	Середній	90 - 110	Правильна постава
II. Основна частина (35 хв)	Степ-аеробіка + силова аеробіка : базові кроки зі степ-платформою з гантелями (0,5 кг) Стретчінг: вправи на гнучкість – активний відпочинок	Швидкий Середній	110–135 90-100	Контроль навантаження
III. Заключна частина (10 хв.)	Дихальна гімнастика: вправи на розслаблення м'язів	Повільний	60 і нижче	Відновити ЧСС

Для експериментальної перевірки авторської методики було проведене тестування рівня розвитку фізичних якостей студенток політехнічного технікуму СумДУ у жовтні 2020 року (на початку осіннього семестру) та в квітні 2021 року (наприкінці весняного семестру).

Результати досліджень показали, що впровадження розробленої нами методики проведення секційних занять з оздоровчих видів гімнастики позитивно вплинуло на показники розвитку фізичних якостей дівчат експериментальної групи. Але ці зміни були неоднаковими. Так, найбільший приріст в показниках фізичної підготовленості ми спостерігали в розвитку гнучкості, де він становив 34,4%. Це можна пояснити тим, що розроблена нами методика включала велику кількість вправ на розвиток гнучкості у дівчат. Це були вправи як статичного, так і динамічного характеру.

Подібна динаміка спостерігалася і у розвитку силових якостей. Так, приріст показників в тестовій вправі «згинання та розгинання рук в упорі лежачи» становив 32,2%, в тестовій вправі «піднімання в сід за 1 хв.» - 20,1%.

В тестових вправах «стрибок у довжину з місця» та «човниковий біг» ми не спостерігали достовірних змін. Однак, на відміну від

показників тестових вправ ациклічного характеру, нами спостерігалися достовірні зміни в тестовій вправі на виконання аеробних циклічних рухів, а саме «біг 100 м». Так, приріст показників в експериментальній групі становив 7,2%, коли в контрольній - лише 2,5%. Цей факт ми пояснюємо тим, що в нашу методику ми практично не включали вправи ациклічного характеру швидко-силової спрямованості.

Значний приріст результатів в експериментальній групі ми спостерігали і в розвитку витривалості. Так, показники аеробних можливостей студенток, які систематично займалися оздоровчими видами гімнастики, в тестовій вправі «біг 2000 м» покращився на 12,6%, коли в контрольній – лише на 4 % (таблиця 4).

Отже, запропоновані контрольні вправи для визначення фізичної підготовленості студенток підтверджують ефективність розробленої нами методики. Про це свідчить статистично вірогідна різниця у результатах даних тестів між експериментальними і контрольними групами після останнього контрольного вимірювання.

Таблиця 4

Показники зміни фізичної підготовленості в контрольній та експериментальній групах

Показники фізичної підготовки	Контрольна група		Різниця (%)	Експериментальна група		Різниця (%)
	до екс-ту	після екс-ту		до екс-ту	після екс-ту	
Біг 100м	16,7±0,3	16,3±0,6	2,53	16,6±0,4	15,5±0,6	7,18
Біг 2000м	11,9±0,5	11,5±0,5	4,05	11,6±0,6	10,2±0,6	12,60
Нахил тулуба вперед, см	4,9±1,4	6,3±1,3	22,00	5,8±1,8	8,8±1,3	34,29
Піднімання в сід за 1 хв., разів	34,5±2,6	37,8±2,3	8,61	33,9±1,6	42,5±4,3	20,15
Згинання та розгинання рук в упорі лежачи, разів	12,4±2,0	15,1±1,5	17,77	11,8±2,4	17,4±1,4	32,26
Стрибок у довжину	175,3±5,0	180,3±5,6	2,81	176,1±6,5	183,7±6,1	4,12
Човниковий біг	11,4±0,2	11,1±0,3	2,54	11,1±0,3	10,7±0,4	3,26

Висновки. На основі аналізу науково-методичної літератури, проведеного анкетного опитування і практичного досвіду викладача з оздоровчих видів гімнастики, враховуючи основи теорії та методики фізичного виховання була розроблена методика секційних занять з оздоровчих видів гімнастики для студенток технічних спеціальностей, яка включала декілька періодів занять: підготовчий, тренувальний, вдосконалення. Розроблена нами методика включала широке коло різних засобів сучасної оздоровчої гімнастики, які позитивно вплинули на фізичну підготовленість студенток.

Перспективи подальших наукових розвідок. Проведене експериментальне дослідження не вичерпало розгляд всіх аспектів проблеми організації і методики проведення секційних занять з оздоровчих видів гімнастики зі студентками технічних спеціальностей. Перспективи подальших наукових розвідок ми вбачаємо у розробці методики проведення секційних занять з оздоровчих видів гімнастики зі студентками педагогічних спеціальностей.

ЛІТЕРАТУРА

- Гакман, А.В., Дудіцька, С.П., Первухіна, С.Я. (2021). Особливості оздоровчих видів гімнастики для жінок зрілого віку в умовах пандемії COVID-19. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова*, 9(140), 28-31. (Hakman, A.V., Duditska, S.P., Pervukhina, S.Y. (2021). Features of recreational types of gymnastics for women of mature age in the conditions of the COVID-19 pandemic. *Scientific Journal of National Pedagogical Drahomanov University*, 9(140), 28-31).
- Гладощук, О.Г., Тонконог, В.М. (2015). Розвиток рухових якостей студентів за напрямком професійно-прикладної фізичної підготовки у вищому технічному навчальному закладі. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*, 15, 3(2), 78–81. (Hladoshchuk, O.H., Tonkonoh, V.M. (2015). Development of motor qualities of students in the direction of professional-applied physical training in a higher technical educational institution. *Scientific Journal of National Pedagogical Drahomanov University*, 15, 3(2), 78–81).
- Грибан, Г., Білоскаленко, Т., Скорий, О. (2019). Іноваційні фізкультурно-оздоровчі технології в фізичному вихованні студентів. *Іноваційний розвиток вищої освіти: глобальний, європейський та національний виміри змін. Суми: СумДПУ імені А.С. Макаренка*, 1, 201-208. (Hryban, H., Biloskalenko, T., Skoryi, O. (2019). Innovative physical culture and health technologies in physical education of students. *Innovative development of higher education: global, European and national dimensions of change. Sumy: Sumy DPU named after A.S. Makarenko*, 1, 201-208).
- Дубинська, О., Гвоздецька, С. (2019). Оздоровча спрямованість фізичного виховання студентів на основі впровадження інноваційних фітнес-технологій. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 9 (83), 229-239. (Dubynska, O., Hvozdetska, S. (2019). Health orientation of physical education of students based on the implementation of innovative

fitness technologies. *Pedagogical sciences: theory, history, innovative technologies*, 9 (83), 229-239.

Коляденко, С.А. (2021). Сучасні фізкультурно-оздоровчі технології. *Вітчизняна наука на зламі епох: проблеми та перспективи розвитку*, 67, 130–134. (Koliadenko, S.A. (2021). Modern physical culture and health technologies. *Native science at the turn of the era: problems and prospects for development*, 67, 130–134).

Король, С.А. Сергієнко, В.М. (2017). Професійно-прикладні аспекти фізичного виховання технічних спеціальностей. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г. Шевченка*, 143, 234–237. (Korol, S.A. Serhiienko, V.M. (2017). Professional-applied aspects of physical education of technical specialties. *Bulletin of the Chernihiv National Pedagogical University named after T.G. Shevchenko*, 143, 234–237).

[Петренко, В.І., Петренко, І.І.](#) (2014). Проблеми відвідування занять з фізичного виховання студентами технічних спеціальностей. [Слобожанський науково-спортивний вісник](#), 6, 87–91. (Petrenko, V.I., Petrenko, I.I. (2014). Problems of attending physical education classes by students of technical specialties. *Slobozhanskyi scientific and sports bulletin*, 6, 87–91).

Пилипей, Л.П. (2020). *Основи фізичного виховання для самостійних занять студентів закладів вищої освіти*, Суми : СумДУ. (Pylypei, L.P. (2020). *Basics of physical education for independent classes of students of higher education institutions*, Sumy : SumDU).

Прилуцький, М.Д. (2020). Фізкультурно-оздоровчі технології в сучасній освіті. *Проблеми та перспективи розвитку фізичного виховання, спорту і здоров'я людини*, 198-200. (Prylutskyi, M.D. (2020). Physical culture and health technologies in modern education. *Problems and prospects of the development of physical education, sports and human health*, 198-200).

[Стешенко, А.М.](#) (2012). Різновиди оздоровчої гімнастики в сучасній фізичній культурі. [Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві](#), 3, 176–179. (Steshenko, A.M. (2012). Varieties of recreational gymnastics in modern physical culture. *Physical education, sport and health culture in modern society*, 3, 176–179).

Фоменко, О.В., Сопотницька, О.В., Сопотницький, Р. (2020). Сучасні оздоровчі технології в процесі фізичного виховання студентської молоді. *Інноваційні підходи до фізичного виховання і спорту студентської молоді*, 160-164. (Fomenko, O.V., Sopotnytska, O.V., Sopotnytskyi, R. (2020). Modern health technologies in the process of physical education of student youth. *Innovative approaches to physical education and sports of student youth*, 160-164).

SUMMARY

Gvozdetska Svitlana, IvaniI Ihor, Zhukov Oleksandr. Methodology of conducting sectional classes on recreational types of gymnastics with students of technical specialties.

The aim of the article is to investigate the peculiarities of conducting sectional classes on recreational types of gymnastics with students of technical specialties. To achieve the above-mentioned aim, the following research methods were used: analysis of scientific-methodological and special literature, questionnaires, interviews, assessment of physical fitness indicators, pedagogical experiment, methods of mathematical statistics. On the basis of the scientific-methodological literature analysis, a questionnaire survey and the practical experience of a teacher in recreational gymnastics, taking into account the basics of the theory and methods of

physical education, a methodology of sectional classes in recreational gymnastics for students of technical specialties was developed, which included several periods of classes: preparatory, training, improvement. The methodology was created in such a way that a wide range of different means of modern health gymnastics were used in each individual health gymnastics class, which would have a positive effect on the physical fitness of students. In order to experimentally verify the author's methodology, testing of the development level of physical qualities of students of technical specialties was conducted. The research results showed that the implementation of our methodology of conducting sectional classes on recreational types of gymnastics, had a positive effect on the indicators of the development of girls' physical qualities in the experimental group, in contrast to the control group. We observed the greatest increase in physical fitness indicators in the development of flexibility, strength and endurance.

So, we developed a methodology of conducting sectional classes on recreational gymnastics for students of technical specialties, which included a wide range of various means of modern recreational gymnastics, which had a positive effect on the physical fitness of students.

We see the prospects for further scientific research in the development of a methodology for conducting sectional classes on recreational types of gymnastics with students of pedagogical specialties.

Key words: *physical education, student youth, recreational gymnastics, sectional classes, methodology, physical fitness, technical specialties, cyclical exercises.*

УДК 378

Анна Дученко

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

ORCID ID 0000-0002-1677-9675

DOI 10.24139/2312-5993/2023.01/054-061

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Проблема підготовки кваліфікованих та мотивованих майбутніх учителів англійської мови постає особливо важливою у зв'язку з впровадженням глобалізації та фокусом на важливість знання іноземної мови у сучасній діловій та особистій комунікації. Проведено аналіз результатів емпіричного дослідження, серед методів якого наведено спостереження, опитування, інтерв'ю. Відзначимо, що застосування підібраних та розроблених методів у процесі перевірки ефективності технології формування професійно-педагогічної культури майбутніх учителів англійської мови в лінгвістичному університеті під час проведення педагогічної практики отримали позитивний відгук з боку академічної групи, викладача-куратора, методиста, адже були організовані відповідно до індивідуальних особливостей студентів з умовою взаємного контакту між сторонами освітнього процесу та за допомогою вдалої педагогічної комунікації.

Ключові поняття: *професійно-педагогічна культура, мотивація, знання, вміння, здобувачі освіти, індивідуальні особливості.*

Постановка проблеми. Державна національна програма «Освіта. Україна XXI століття» в контексті підготовки нового покоління